

Aquest migdia, a la Presidència del Consell

Mitja hora de conversa amb els diputats laboristes

Com tracta la República els presoners i l'excel·lent moral de la població civil

Representants del poble anglès. Del poble anglès, i no pas d'aquells anglesos convencionals que van pel món escampant la llegenda de la fiama britànica.

Homes de cor, com els que són del poble. Homes laboristes que són hostes de la República. Rostres intel·ligents i cordials, mans que treballen dur de les mines, paraules que són el damunt de la incògnita d'un idioma estrany, perquè troben l'accent cordial que penetra l'esperit.

Per això el primer que ens parlen els diputats anglesos és de la excel·lent impressió que ha causat en ells la moral del poble català. Venim, malgrat tot, amb una certa preocupació. Corren tantes mentides a casa nostra respecte a vosaltres! Però la cara dels transients no enganya. De seguida hem notat l'alegria de la vostra gent, que transpara l'entusiasme amb què suporta les penes de la guerra.

El diàleg té lloc a la Presidència del Consell. Els nostres hostes vénen de recorre les indústries de guerra. Anir visitant els hospitals.

La visita aquesta em feu una gran impressió —ens diu Mr. Silverman—. Sobretot, el tracte humà que a l'Hospital Militar hom dona

als presoners de guerra. I això m'ha interessat, especialment, perquè un dels meus clients és un ciutadà anglès que es trobava a Màlaga quan hi entraren els feixistes. L'home, la paraula del qual merita tot el crèdit, m'ha explicat que els adversaris ferits eren afusellats pels rebels, sense ni tan sols interrogar-los. Un darrer l'altre, desfilaven pel davant de la ginebra paret. Quin contrast amb el comportament vostre!

Un company interroga els diputats laboristes sobre l'efecte que causaren a Anglaterra el viatge del major Attlee i les excel·lents impressions que reportà de la visita que ens feu. Ara és Mr. Shinwell el qui ens respon:

—El retorn d'Attlee causà molta impressió. Us heu de fer càrrec que el seu viatge s'incorpora a la propaganda electoral. La República espanyola ens feu un gran servei, a nosaltres. De mica en mica, ha anat variant l'opinió britànica respecte al vostre problema. Ara, laboristes, Trade-Unions i Comunistes estan ja absolutament d'acord en allò que es refereix a jutjar la guerra civil espanyola. Es pot dir, doncs, que la gran majoria del poble anglès us és favorable. Addicte entre els conservadors tenim acrítics partidaris, com, per exemple, la duquessa d'Attholl.

—I el Govern? —interromp un company.

—El Govern anglès —respon Mr. Shinwell— només té una política: l'imperialisme britànic. Però, conservador i tot, us puc assegurar que participa d'aquest horror al feixisme que tenen tots els anglesos.

—I Mr. Eden?

Mr. Shinwell somriu, com una mica divertit de la nostra preocupació pel que pugué fer o deixar de fer el secretari d'Afers Exteriors britànic.

—Mr. Eden —precisa— fa una política estranya, que gairebé ni ell mateix no acaba d'entendre. És una política condicionada per les circumstàncies, i que ell creu apropiada per a caçar els esdeveniments.

El diputat anglès, donat el poc temps que porten entre nosaltres, ens diuen que prefereixen que els interroguem sobre l'efecte del nostre problema a l'estranger, a que els preguntem la impressió que els causa Espanya.

—Compreneu —diuen—. Tot just acabem de prendre contacte.

Posats a parlar de l'estranger, surt en la conversa el tema de la política interior britànica. Constitucionalment, les eleccions vinentes estan assenyalades per a l'any 1940. Podria molt ben ésser però, que es convoquessin bastant abans. I, com és natural, els nostres hostes estan convençuts de la gran victòria laborista.

—Encara —com diu irònicament Mr. Edward Williams— que el Govern ens hagi pres una part del nostre programa. Com que nosaltres som partidaris de la nacionalització de les mines, ell ha trobat la manera d'anar també a una tinda nacionalització, comprant les explotacions als seus propietaris. Res, que ens roba les plataformes electorals! Bromes a part, això us demostrarà el camí que els progressos socials fan a Anglaterra.

En un altre grup, al costat nostre, hi ha uns diputats que parlen amb els corresponents estrangers del festival infantil de Belles Arts, en el qual acaben de passar una bella estona. L'espectacle dels nostres menuts els ha emocionat molt. Alguns petits artistes que figuraven al programa els han dedicat cançons. El públic infantil ha acompanyat amb una gran ovació els il·lustres hostes.

El contacte amb la nostra mainada els ha agradat tant, que per aquesta tarda han tingut interès a visitar una guarderia infantil.

—Quin és el vostre programa? —interroguem per darrera vegada.

—Per avui encara no està ben concretat. Demà al matí marxem els uns cap a Terol, els altres cap a Madrid. En tornar parlarem de tot i més lliurement.

—Doncs fins aleshores, amics!

POLÍTICA DE CATALUNYA ENFORA

TEROL, MOTIU D'OPTIMISME

Un il·lustre crític militar m'ha resumit així el seu pensament: «En definitiva, les operacions de Terol constitueixen un motiu de confiança per a la República». Les raons que m'ha donat són molt convincentes i les exposaré després, però el que em fa tenir més confiança en les seves paraules és que el dia 22 de desembre aquest mateix home em digué: «La propaganda que s'ha fet entorn de la presa de Terol pels republicans és equivocada. Es veu que a casa vostra, alguns continuen tenint el vici ibèric de no comptar amb l'enemic. És evident que la reacció de Franco és inevitable. No sabem que l'heu forçat a jugar fort? Si juga fort ha de tornar per força damunt Terol. Cal que la vostra propaganda prepari aquest esdeveniment previst».

Això és el que el crític militar em digué el dia 22 de desembre. Avui ha continuat així: «Les conquestes geogràfiques no són mai tan importants com els resultats estratègics. Terol-ciutat no val res en comparança amb Terol-operació. Ara bé, les operacions republicanes sobre Terol han posat en clar coses importantíssimes:

Primer: Que un tros del front rebel tan important com el sortint de Terol estava molt feblement guardat, amb una densitat d'efectius escassament de dos-cents homes per quilòmetre de front. Per consegüent, s'ha de creure que el front en general està igualment mal guardat o potser pitjor.

Segon: Que la reacció rebel ha tardat exactament quinze dies a poder-se produir amb eficàcia. Per consegüent, s'ha d'admetre que les reserves de Franco eren lluny, disperses i poc aptes per acudir al lloc amenaçat.

Tercer: Encara cal notar que l'eficàcia de la reacció ha estat molt limitada, molt reduïda i netament insuficient.

Quart: En aquestes condicions el cop de Terol es pot repetir sovint amb garanties d'èxit contra un front poc dens i unes reserves pobres i lentes.

Cinquè: De tot això es dedueix que el sistema de front guardat amb forces relativament fluïdes, s'haurà de substituir probablement en l'esdevenidor pel sistema de concentracions fortes de tropes capaces de sostenir el xoc amb les concentracions enemigues.

Dit en altres termes, la guerra de maniobres substituirà l'actual guerra de posicions.»

«Aquests resultats estratègics —ha continuat dient el crític militar— no poden ésser modificats per detalls d'indole geogràfica. Una propaganda mal orientada ha fet pensar a molts que el que és important és que tal convent o tota la ciutat estiguin en unes o altres mans. Res d'això. Mediteu aquests cinc punts que us he indicat i continueu treballant per ésser forts en el terreny militar i àgils en el terreny polític. L'esdevenidor a la península és dels liberals.»

Aquestes paraules reconfortants reben confirmació en les notícies vingudes de l'Espanya rebel, les quals ens demostren que Franco s'ha vist obligat a reforçar els punts amenaçats del seu front. No cal dir que dins l'embut de Terol hi ha hagut de trameure forces molt considerables. Entre aquestes forces consumides a Terol i l'augment de guarnició exigint per Saragossa, Osca, Tolde, Córdova i Granada, i altres ciutats on les dretes s'han esgarriat en presència del terrible exemple de Terol, s'ha consumit la massa de maniobra dels rebels.

Si mediteu sobre el que us he dit, com vol el meu eminent comentarista, treureu en clar que la nostra guerra entra en una nova fase durant la qual el seu panorama canviarà radicalment. Caldrà que en aquesta nova fase reforcem encara més la nostra serenitat i que no ens deixem impressionar ni per les derrotes que paguem venir, ni encara menys, fixeu-vos bé, per les victòries del nostre Exèrcit. Deixem per als militaristes rebels, als d'el major soldado del mundo i de «la victoria jamás vista en la historia militar». Terol és un motiu d'optimisme, repetim-ho. Però també un motiu de meditació i penitència per als celtibers que resten entre nosaltres.

Cal, amics catalans, que «occidentalitzem» tot això: la guerra i la política.

Nicòlaus M. RUBIO

Paris, 6-1-38.

CATALANS!

Escolteu disabte vinent, dia 8, a les onze de la nit (hora espanyola), l'emissió dedicada als catalans absents de la Pàtria, on la qual us parlaran el President de l'A. C. d'A., el Comissari de Propaganda, un membre del Govern basco i l'Honorable President de Catalunya, Lluís Companys. L'emissió serà tramesa a Amèrica per ona extracurt 42 m. Indicació transmissió Radio Barcelona

PROVEIMENTS

A les columnes d'un col·lega, nodrides generalment per conducte oficiós, hi trobem avui uns comentaris dedicats al problema del proveïment de la reraguarda catalana. Per ells sabem que aviat es promulgaran, per part del Govern de la República, unes mesures tendents a alleugerir la població en aquest importantíssim aspecte de la guerra.

Sembla, pels comentaris aquests, que els ministres de la República han sentit uns certs escrúpols abans de fer-se càrrec d'una qüestió que ha estat fins ara de competència exclusiva de la Generalitat. I que si han decidit intervenir-hi i fer-se la seva, ha estat obeïnt a un desig més o menys manifestat pel mateix poble de Catalunya.

No serem nosaltres els qui sortirem en defensa de la política de proveïments que fins ara ha imperat a la nostra terra. Hem escrit una infinitat de comentaris relatius als seus defectes. Alguns d'aquests comentaris han pogut arribar als lectors. Els altres han restat en el bon desig i en les galerades.

Però... si voldríem deixar consignat que el comentari del col·lega ens sembla un xic nerviós, sobretot en allò que es refereix a desigs manifestats pel mateix poble. No. El poble no desitja que es privi el seu Govern —el de Catalunya— d'aquesta funció. El que el poble vol —el de Barcelona i el de Madrid, posem per cas— és una distribució equitativa, més dura contra els especuladors, etc. I res més, que ja és molt. I no fa cap altra distinció ni expressa cap més desig.

El Govern de la República, segons aquests comentaris oficiósos, es fa càrrec d'una herència embargada... Ha donat, el Govern de la República, sempre, les facilitats demanades, en matèria de proveïments, per la regió autònoma?

Es un punt, aquest, molt important de fixar.

Si el Govern de la República ataca la qüestió dels proveïments amb el vigor que semblen anunciar aquests comentaris, li predim un èxit. Un èxit que a nosaltres, catalans, ens produrà, de passada, una mica de pena, car sempre pensarem que complèvem ací amb els elements necessaris per haver intervingut el problema a temps i en canvi hem deixat la seva resolució a mans alienes.

A l'endemà del 19 de juliol de l'any 1936 foren els proveïments la neta dels ulls de les organitzacions sindicals. La capacitat d'aquests havia de demostrar-se, sobretot, en la producció i distribució dels articles alimentaris. Ningu amb més recursos per a tocar, ningú amb un sentit més directe de les necessitats populars, que les organitzacions sindicals.

I, en l'ordenació de la política de les subsistències, s'ha estrellat primer els uns i després els altres. Hi ha hagut moments en què el poble ha tingut la sensació que era la rivalitat entre els uns i els altres la que el condemnava a un magre regim de vida.

Després s'han aquietat una mica les lluites, però la incompetència, la inanitat, han perdurat.

La història de la política de proveïments a Catalunya és una història que invita a la reflexió. Cal tenir-la a la memòria, sobretot, davant de tantes i tantes promesses d'una era de felicitat total, sota el guiatge de les noves capacitats organitzadores, sota el signe de la revolució definitiva.

Demànem patates i mongetes a bon preu i hom'ens començava a preguntar-nos de tòpics. No tan sols de tòpics viu l'home... I si no, que ho diguin els especuladors, que en la desorganització que ha regit fins ara hi han fet fortunes amassades amb les privacions populars.

CONCURS D'OBRES TEATRALS CATALANES

La convocatòria d'un nou concurs d'obres teatrals per part de la Conselleria de Cultura, ja inclina a exposar les intencions que el motiu. Darrera, però, també oïm d'haver quedat desitjats i Premi alguns legítims, s'han suscitat nombrosos comentaris i suggeriments que són un signe estimulant de l'interès que desporten les qüestions relacionades amb el Teatre Català. No és, però, la decisió d'un Jurat nomenat per la Conselleria, i mereixedor per tant de la seva confiança, la que motiva la

convocatòria; no aconsella la conveniència de dotar el Teatre Català de la Comèdia, posat sota el patrocini de la Generalitat, de noves obres catalanes. El concurs, si bé no s'hi circumstancia limitadament, té per principal objecte facilitar la representació, en la temporada, de possibles valors. La Conselleria de Cultura espera obtenir per a la consecució d'aquest projecte, que a tots interessa, la cooperació dels autors teatrals catalans.

CORDELL HULL,
CANDIDAT AL
PREMI NOBEL
DE LA PAU

Santiago de Xile, 6. — El Senat ha aprovat una proposició de Grau-chaga, ex-ministre de Negocis Estrangers, per tal de presentar Cordell Hull com a candidat al Premi Nobel de la Pau.

UN LLIBRE ESPLÈNDID

La divisió territorial d'Idioma de Catalunya

Quin bell llibre ha editat la Conselleria d'Economia! Difícilment podrém trobar una obra que interessi més a tots els catalans que aquesta: «Divisió Territorial de Catalunya».

Decretada la vigent Divisió Territorial de Catalunya, a iniciativa de la Conselleria d'Economia, pels Decrets del 27 d'agost i del 23 de desembre del 1936, ens obren el camí que la iniciativa és completada amb una publicació oficial que presenta i detalla aquesta nova estructuració politico-administrativa de Catalunya.

El Departament Tècnic d'aquesta Conselleria posà mans a l'obra, i ara ha estat posat a la venda aquest exemplar magnífic que estem recomençant.

Es tracta d'un text que presenta la Divisió Territorial amb tots els seus antecedents, la seva gestació i les seves característiques, degudament il·lustrat per tal de fer-lo més entenedor, més assequible.

La publicació, encomanada com hem dit, al Departament Tècnic de la Conselleria d'Economia, ha estat preparada pel Comitè Permanent d'Indústria, per mitjà de la seva Secció d'Estadística Econòmica, amb l'assessorament i la col·laboració constant del professor Pau Vila, al qual, a més, ha redactat els capítols inicials que historien o descriuen el tema.

En un advertiment preliminar, els autors d'aquest llibre interessantíssim fan constar que l'aportació fonamental a l'obra l'han obtinguda aquella Comissió d'estudi, feu possible que en un moment en què calia estructurar ràpidament l'Economia d'acord amb les necessitats reals del país, es pogués disposar d'un projecte divisional del territori que tenia en compte les realitats naturals i humanes de la terra.

«La Divisió Territorial de Catalunya» comprèn els capítols següents: Les divisions territorials antigues; Les divisions territorials modernes; Generalitat de la divisió territorial. La seva aplicació; La divisió territorial de Catalunya vigent; Característiques regionals de la nova divisió; Nomenclator dels Municipis de Catalunya. En un apèndix hi consten els canvis de nom dels municipis i els nous municipis.

El llibre, com ja hem fet constar, està magníficament editat. La descripció de cada vegueta va acompanyada d'un mapa en colors i d'unes belles fotografies que donen idea de les seves principals característiques geològiques i humanes.

Tot plegat fa del volum aquest una obra del més gran servei als organismes oficials i al públic en general. I a més del servei, té un interès patriòtic de primer ordre. Tota Catalunya, tota la Catalunya històrica i la vivent es comprèn en les cent-vint-i-quatre pàgines d'aquest llibre.

A NANQUIN, COM A TEROL...

Cadàvers! Cadàvers d'infants, que semblen ésser talment la més valorada presa dels feixistes. Aquesta fotografia, obra de Mr. Stasse, professor a la Universitat Central de Nanquín, reproduïu una pila de cadàvers que restà en un dels mercats més cèntrics de Nanquín, on acabaven de caure unes quantes bombes nipones. Entre els morts, hi ha molts infants. Al llunyà Nanquín, com al nostre Terol, els infants morts són la millor acusació contra els règims que volen implantar la «civilització» destruïnt allò que el món compta de més sagrat: la vida dels petits (Keystone)

